

ERITREAN REVOLUTIONARY DEMOCRATIC FRONT

ሀጹጽ ፍታሕ ዝጠልብ እዋናዊ ሕቶ፤

ወጹዓት ህዝብታት ኤርትራ፡ ድሕሪ ናይ 28 ዓመታት ፋሽስታዊ አገዛዝ ኢሳያስን ጉጅልኡን፡ ኣብ ሓደ እዋናዊ ጭርሖ ይዓስሉ ኣሎዉ። ኣብ ውሽጢ ሃገር ዝነበሩ ከም ኩነታቶም፡ ኣብ ዝተፈላለዩ መድረኻትን ኣጋጣሚታትን፡ ካብ ድሕሪ ደጊም ንርእስ ፋሽስት ኢሳያስን ስርዓተ ምሕደርኡን ጸይሮም ከገዛዙ ከምዘይከእሉ ይእምቱ ኣሎዉ። ኣብ ዲያስፖራ ዝነበር ህዝብና ድማ፡ ኣብ ኣደባባይት እናወጸ፡ ምልኪ ይኣክል! ብምባል ኣብ ሃገርና ቅዋማዊ ምሕደራ፣ ሰላም፣ ዲሞክራሲ፣ ፍትሒ ክሰፍን ዓው ኢሉ ይሓትት ኣሎ። ልዕሊ ኹሉን ቅድሚ ኹሉን ልዑላውነትን ናጽነትን ሃገሩ ክወሓስን ክዕቀብን ስለዝደለ ድማ፡ ጉዳይ ዶብ፡ ብውሳኔ ኮምሽን ዶብ መሰረት፡ ብቐልጠፍ ክሕንጸጽ፡ ምስ ጎረብብቲ መንግስታት ዝግበሩ ርክባትን ስምምዓትን ኣብ ግልጽነት ዝተመስረተ ክኸውን ይግባእ ይብል ኣሎ።

መብዛሕትኦም ህዝብታትና ናብዚ ደረጃዚ ዝበጸሑ፡ ኣብ ሓደ እዋን ከምዘይኮነ ካብ ማንም ዝተሰወረ ኣይኮነን። ገለ ፖለቲካዊ ሓይልታትን ዝተወሰኑ ካብ ህዝብታትናን፡ ገና ካብ ጽባሕ ሓርነት ጀሚሮም፡ ንስርዓተ ምሕደራ ኢሳያስን ጉጅልኡን ተቓውሞኦም ኣስሚዖም፤ ክቃለሱም ጸኒሑም እዮም። ተቓውሞታቶም ሓያሎይ ወይ ብዙሓት መበገሲታት ነይሮምም።

ከም ኣብነት ንምጥቃስ፡-

1. ብኢሳያስ ዝተመርሖ ውድብ ህግሓኤ ንፋሽስታዊ ስርዓት ደርጊ ደምሲሱ ቤተ መንግስቲ ኣስመራ ምስ ተቐጻጸረ፡ ንኹሎም ፖለቲካዊ ሓይልታት፣ መሁራት፣ ዓብይቲ ዓዲ፣ ተወከልቲ ህዝብታት ኤርትራ ዝሳተፉሉ ሃገራዊ ዋዕላ ክጽውዕ፡ ናይ ሓባር መሰጋገሪ መንግስቲ ክቐውምን፡ መስርሕ ምስግጋር ሰላማዊ ክኸውን ትጽቢት ነይሩ፤ እንተኾነ ግን፡ "ናይ ውድባት ሓሸውዮ ኣይፍቀድን፤ ብስም ውድባት ምጥቕስ ከም ከቢድ ወንጀል ዝቐጸር እዩ ዝብል ጸረ ዲሞክራሲያውን በሓትን ኣዋጅ ኣዋጁ። እዚ ባሓትን ኣግላልን ፖሊሲዚ ካብ ሜዳ ጀሚሩ ዝተታሓዘን፡ ኣሸሓት ተጋደልቲ ሂወቶም ዝተቐዘፉሉን ዝተሳቐይሉን ምዃኑ ይፍለጥ እዩ። ካብ ጽባሕ ሓርነት ጀሚሩ፡ ፖሊሲ መንግስቲ ኮይኑ ክቐጽል እዩ ዝብል ትጽቢት ህዝብታትና ግን፡ ኣይነበረን። እዚ ባሓቲ ፖሊሲዚ ብመንገዲ ኢሳያስ ኣበሉ፡ መንግስታዊ ኣዋጅ ኮይኑ ምቕልጦ፡ መጻኢት ኤርትራ ንህላው ብዙሓት ሰልፍታት ዘይትቐበል፡ ብሓደ ውድብ ጥራሕ ተባቢታ ክትቐጽል ምዃና ብሩህ ነበረ። እዚ ድማ ዓዲ ዘዩጋብር ዝወጸሉ ጸረ ዲሞክራሲን ፋሽስታውን ኣዋጅ እዩ ነይሩ፤
2. መስርሕ ሪፈረንደም ኣብ ሃገርና፡ ብኢሳያስ ዝመርሖ ውድብ ህግሓኤ ጥራሕ ተባቢቱ ክካየድ ዝተመሓላለፈ ውሳኔ፡ ካልእ ኣግላልን ፍጹም ጸረ ዲሞክራሲያዊ ውሳኔ ብምንባሩ እዩ፤
3. ብሽም መሕወዪ ግብርን ሃገራዊ ኣገልግሎትን ዝተቐልሑ ኣዋጃት፡ ነቲ ኢሳያስ ዝመርሖ ጉጅለ፡ ብሓደ ሸነኽ፡ ብቐጠባ ይኹን ብወታሃደራዊ ሓይሊ ንምጥኻር ዝዓለመ ክኸውን እንክሎ፡ በቲ ካልእ ሸነኽ ድማ፡ ንህዝብታትና ብሓፈሻ፡ ንመንእሰይ ወለዶ ድማ ብፍላይ፡ ኣብ ትሕቲ ስጡም ቁጽጽር ንምእታው ዝዓለመ ብምንባሩ፤
4. ኣባላት ሰራዊት ኤርትራ ደመወዝ ይገበረልና ብምባል ዘልዓሉ ሕቶ ዝተወሃቦ ግብረ መልስን፡ ኣብ ማዓስከር ማይ ሓባር ክነበሩ ጀሚሮም ዝነበሩ ሓርበኛታት ኣካለ ስንኩላን፡ መነበባርኦም ከመሓየሹሎም ክሓቱ፡ ናብ ኣስመራ ጉዕዞ ምስ ጀመሩ፡ ኣብ ልዕሊኦም ዝተወሰደ ጨካን ግፍዓዊ ተግባር፤
5. ውልቀ መላኺ ኢሳያስ ባዕሉ፡ ንብዙሕነታዊ ክውንነት ብሄራት ኤርትራ ብእዉጅ ብምኽሓድ፡ "ብሄራት ዝባህሉ የለዎን፤ ብሄራት ምባል ገዲፍናዮ ኢና፤ ናይ ቋንቋ ጉጅለታት እየን ዘሎዎ ብምባል፡ መሰልን ማዕርነትን ብሄራት ኤርትራ ከምዘየኸብር ምርግጻዪ፤
6. ብትእዛዝ ርእስ ፋሽስት ኢሳያስ ዝቐመ ኮምሽን ቅዋም ዝነደፎ፡ ኣብ ህዝቢ ምይይጥ ተኻይዱሉ፡ ብሃገራዊ ባይቶ ኤርትራ ብ1997 ዓ.ም. ጸዲቐ ተባሂሉ ዝተኣወጀ ሃገራዊ ቅዋም፡ ኣብ ባይታ ከይተተግበረ፡ ኣብ ከብሒ ተዓሺጉ ክተርፍ ምግባሩ፤ ወዘተ።

ኮታ ኢሳያስ፡ ካልእ ተወዳዳሪ ዘይብሉ፡ እንኮ "ብሉጽ" ላዕለዋይ መራሒ ፕረዚደንት ሃገረ ኤርትራ ኮይኑ ካብ ዝሸየም፡ ኣብ ህዝብታትና፡ ዝተፈላለዩ ፖለቲካዊ ሓይልታትን ጉጅለታትን፡ ናይ ተቓውሞ ምንቅስቃስን ምልዕዓልን ዘጠናኸሩ፡ ጸረ ህዝብን ጸረ ዲሞክራሲን ፖሊሲታት፡ ኣዋጃትን ግፍዓዊ ተግባራትን እናፈጸመ ብምምጽኡ፡ ካብ ወጋሕትኡ ተሪር ተቓውሞን ቃልስን እናጋጠሞ ከምዝመጸ ንምልኮት።

ኣብ ዘበን ስርዓተ ኣገዛዝ ኢሳያስ፡ ውጽዓት ህዝብታት ኤርትራ፡ ብሃይማኖት፣ ብሄርን ኣውራጃን ክፈላለዩ፡ ሓደ ሸነኽ መቐርብ መንግስታዊ ጉጅለ፡ ከም ወዲ ውሻጠ፡ እቲ ካልእ ሸነኽ ድማ፡ ዝተፈላለዩ ቅጽል ኣስማት እናተወሃቡዎ፡ ከም ወዲ ገበላ(ደገ) ክረእ ዮይኑ፤ ሕቶ ሓድነትናን ምትእምማናን ኣብ ከቢድ ፈተና ክወድቑ ዝኾነሉ ዓመታት ሓሊፍና ኢና። ኣብ ውሽጢ ሃገር ዝነበር ህዝብና፡ በብዓዳ ዝወርዶ ኣደራዕ ከይኣኸሎ፡ ኣብ ሞንጎቶም ኣብ ስደት ዝነበሩ ደቁ፡ ብሃይማኖትን ብሄርን ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ኣብ ሓደ ሃይማኖት ዝእምኑ፡ ግን ድማ፡

ብአውራጃ፣ ደገፍትን ተቃዋሚትን ብዝብል፡ ፈላላዩ ስልቴ ኣብ ዝተፈላለዩ ቤተ ክርስቲያናት ጸሎት ክገብሩ፡ ደቆም ከጠምቑን ዝተገደዱሉ ዘሕዝን ሂወት ሓሊፉ።

እዚ ስልቴዚ፡ ንርእስ ፋሽስት ኢሳያስ፡ ነቲ ኩሉ ኣብ ልዕሊ ህዝብታትና ዘውረዶ መዘና ኣልቦ ዕንወት ተሓታቲ ከይከውን፡ ንልዕሊ 20 ዓመታት ከም ጽኑዕ ዕርዲ ኮይኑ ዘገልገሎ እዩ ክባሃል ይከእል። ኣጽፋር ርእስ ፋሽስት ኢሳያስ፡ ነቶም ኣብ ውሽጢ ዓዲ ዝነበሩ ኣብ ሕፍንቲ ኢዱ ዝርከቡ ህዝብታትና ጥራሕ ዘይኮኑስ፡ ነቶም ኣብ መላእ ዓለም ብሓፈሻ፡ ኣብ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ተኼለን ህዝብን ብሕገ መንግስቲ ኣብ ዘመሓድራ ሃገራት ዝነበሩ ኤርትራውያን ከይተረፈ፡ ሓድነቶም ብምዝራግ፡ ንሓባራዊ ጸገሞም ኮፍ ኢሎም ከይዝታዩ፣ ከይውደቡን ሓቢሮም ከይቃለሱ፡ ምትእምማኖም ዘሪጉ ኣብ ምትፍናን ሸሚምዎ ጸኒሑ እዩ። ኮታ ኣብ ዘበነ ርእስ ፋሽስት ኢሳያስ፡ ዘይተወርየሉምበር ዘይተፈጸመ ኣረሚናዊ ተግባር የልቦን ኢልካ ምስጋር ይሓይሽ።

በዚ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ፈላላይን ሓደገኛን ኣክያይዳዚ ፋሽስታዊ ስርዓትዚ፡ ብዘይ ሃገራዊ ቅዋም፣ ብዘይ ምርጫ ህዝቢ፣ ዜጋታት ብዘይ ፍርዲ ኣብ ጎዳጉዲ ዳጉኡ እናሳቀየን ደሃዮም እናጥፍኡን እንከሎ፡ ብናይ ሓባር ድምጺ ዓገብ ዝብል ውዳብ ናይ ህዝቢ ተቃውሞ ከይሰማዕና፡ 27 ዓመታት ሓሊፍና። ገለ ክፋል ህዝብና፡ ካብ ወጋሕትኡ ስርዓተ ምሕደራ ኢሳያስ ዘይተቐበለ፡ ዝተፈላለዩ ቅጽል ኣስማት እናተለጠፈሉ፡ ኣብ ውሽጢ ዓዲ ርእሱ ደፊኡ ዝነበር፣ ገሊኡ ድማ፡ ኣብ ቀረባን ርሑቕን ሃገራት ክርፋሕ ናብራ ስደት እናሕለፈ ጸኒሑ። ገሊኡ ድማ፡ ኣብ ዝባኑ ዘሎ ከቢድ መስገደል ተጻዊሩ፡ ቃንዝኡ ንውሽጡ ውሒጡ፡ ኣብ መስርዕ ደጋፊ መንግስቲ ተሰሊፉ፡ "ንሕና ንሱ፡ ንሱ ንሕና" ዝብል ዘይልባዊ ጭርሖ እናቃልሐ፡ ሰልከም እናበለ ከጓዓዝ ዝጸንሐ እዩ።

ብርግጽ ድማ፡ ተሞኩሮ ቃልስታት ከም ዝምህረና፡ ኩሉ ብገዛኢ ስርዓት መሪር ጭቆና ዝወርዶ ህዝቢ፡ ብሓደ እዋን፡ ኣብ ሓደ ውዳብ ኣብ መስርዕ ቃልስ ወይ ተቃውሞ ከምዘይስለፍ እዩ። ብዝተፈላለዩ ምኽንያታት፡ ገሊኡ ነቲ ኣደራሳ ጭቆና ቀልጢፉ ኣለልዩ ናብ ተቃውሞ ኣትዩ ክቃለስ ክመርጽ እንከሎ፡ ገለ ውሑዳት ድማ፡ ብጊዘያዊ ረብሓ ይኹን ብዝምድና፡ ኣብ ጎድኒ ገዛኢ መንግስቲ ወጊኖም ዝጓዓዙ ኣሎው፡ መብዛሕትኡ ህዝቢ ድማ፡ ካብ ገዛኢ ስርዓት ተፈንቲቲ ግን ከኣ ናብ ደምበ ቃልስ ከይተጸንበረ፡ ናይ ማዕዶ ተመልካቲ ኮይኑ፡ ነዊሕ እዋን ዝወሰደሉ ኩነታት ይረኣ። ኣብዞም ዝሓለፍናዮም 27 ዓመታት፡ ተሞኩሮ ቃልስና ምስ እንምልከት፡ ነዚ ሓቂዚ ኮለል ኣቢሉ የርእየና። እዚ መስርሕዚ ድማ፡ ክንሓልፎ ዝነበረና ታሪኻዊ ግድነት ስለዝኾነ ደኣምበር፡ ኣብ ልዕሌና ዝወረደ ፍሉይ መርገም ከምዘይነበረ ምግንዛብ የድለ። ኣብዚ እዋንዚ ድሕሪ ናይ 27 ዓመታት ፋሽስታዊ ኣገዛዝኡ ኢሳያስን ጉጅልኡን፡ ፖሎቲካዊ ግንዛብ ህዝብታትና ብቐልጡፍ ይቐየር ኣሎ። ካብ ዝሓለፉ ዓመታት ንላዕሊ፡ ዘይጽወር ጸይሮም ክቐጽሉ ፈጻሚም ዘይከእሉሉ ናይ ዜሮ ሰዓት በጺሖም ኣሎው። ብርግጽ ከኣ፡ ናይ ገዛእቲ ወጽዓ ዝዘይተወሰነ እዋን ተሸኪምካዮ ምኻድ ኣይከእልን። ናይ ጊዜ ደረት ክህልዎ ግድን እዩ። ውዲልካ ሓዲርካ፡ ሓንቲ ማዕልቲ፡ "ካብ ተኸርሚኻ ሞት፡ ኣሳፊሕካ ሞት ይሓይሽ" ዝብል ምርጫ ምውሳድ ግድን ዝኾነሉ ኩነታት ይመጽእ እዩ። እነሆ ድማ ንርእዮ ኣሎና።

ህዝብታትና፡ ንርእስ ፋሽስት ኢሳያስ፡ ን27 ዓመታት ጸይሮም ጸኒሖም። ብዘይ ሃገራዊ ቅዋም፡ ብትእዛዝ እዚ ውልቀ መላኺዚ፡ ናብ ዝተባሃልካዮ ትኸይድ ተባሂሎም፤ ርእሶም ኣድኒኖም ተገዚእም፤ ብዘይ መረጹዎ መላኺ ተጨቁኖም፤ ዝነኣሱን ዝባቡን ደቆም፡ ብዘይ ትእዛዝ ቤት-ፍርዲ፡ ካብ መንበሪኦምን ድፈዖምን፡ ጸልማት ከደነ እናተወጠጡ ክእሰሩ፡ ደሃዮም ክጠፍእን ክሓቁን እንከሎው፡ ኣፎም ከፊቶም፡ ኣብየት ኢሎም ክጠርዑ ኣይከኣሉን፤ እንተፈተኑ ድማ፡ ታህዲድን ምፍርራሕን እናወረደም፡ ብውሽጦም ደም እናነብዑ፡ ሕሱም ሂወት ኣሕሊፎም እዮም። ብአዋጅ ዝተገለጸ መምርሕን ኣፈጻጽማን ሃገራዊ ኣገልግሎት ተጣሒሱ፡ እነሆ መንእሰያት ደቆም ኣብ ዘይተደረተ ወታሃደራዊ ኣገልግሎትን ጊላዊ ዕዮን ተጸሚዶም፡ ሸማግሌታት ወለዲ፣ ኣንስትን ቆልዑትን ብዓጸቦ እናተሳቐዩ፡ ተቃውሞኦም ከስምዑ ዕድል ኣይነበሮምን። ገንዘቦም ብዘይፍቓዶም ኣብ ባንኪ ጀሆ ተታሒዙ፡ ብትኳቦ እናተዓደሎም እንከሎ፡ ከም ህዝቢ ብሓባር ክጠርዑ፡ ክቃወሙ ዝኸእሉሉ ኩነታት ኣይነበረን። እታ ኣብ ኢዶም ዝጸንሐት፡ ዝኾነ ዋጋ ዝኸፍሉላ ብእግርኻ ምዝራብ እያ ጸኒሓ፤ ብቃፍላያት ሃጽ ኢልካ ናብ ስደት ምጥፋእ፡ ከም መፍትሒ ወሲዶም ጸኒሖም። ኣብ ጉዕዞ ርሑቕ ስደት፡ ኣብ ምድረ በዳን ባሕርን ዝተቐዘቀዘ፡ ኣብ ዓዶም ንቡር ሓመድ ድብ ክንፈጎም እንከሎ፡ ርእሶም ኣድኒኖም እናነብዑ ሓሊፎም፤ ኮታስ ዘርዘርካ ኣይውዳእን። ብከበድቲ፡ ፖሎቲካዊ፣ ማሕበራውን ቁጠባውን ጸገማት እናተሳቐዩ እንከሎው፡ ግን ከኣ፡ ብሓደ ድምጺ ክጠርዑን ክቃወሙን ከይበቐዑ ጸኒሖም እዮም።

ሎሚ ግን እቲ ዝተዓፈነ ቃንዛ ክትኮስ፣ ዝተኸወለ ምስጢር ክቐላዕ፣ ዝተዓብዓብ ጉድ ክትፋእ ጀሚሩ ኣሎ። ናብዚ ደረጃ ንቐላት ዘሰጋገረ ድማ፡ ምስ ስምምዕ ሰላም መንግስታት ኤርትራን ኢትዮጵያን ብዝተታሓተዙ፡ ተሓቢኡ ዝነበረ ሓቀኛ መንነት ርእስ ፋሽስት ኢሳያስ፡ ንህዝብታትና ጋህዲ ክኸውን ስለዝኸኣለ እዩ።

ህዝብታት ኤርትራ፡ ልዑላውነትን ናጽነትን ሃርኩም፡ ብስርዓት ወያነ ተደፊሩ ዝብል መግለጺ ኢሳያስን ብጽዑቕ ዝተኸየደ ናይ ፈጠራ ሓሶትን፡ ሓቂ መሲሎም ካብ እዋን ነጻነታዊ ገድልና ብዘይውሕድ፡ ሂወቶም፣ ጥሪቶም፣ ንብረቶም፣ ወርቆምን ጨርቆምን ኣወፍዮም እዮም። ግን ከኣ፡ እቲ እወጅ ወራር ዘኸየደ፡ ርእስ ፋሽስት ኢሳያስ ብምንባሩ፡ በቲ ልዑላውነቱ ዝተደፈረ መንግስትን ህዝብን ኢትዮጵያ ከቢድ ስዕረት ምስ ወረደ፡ ፖሎቲካዊ ስልጣኑ ንምድሓን፡ ብጉያ ናብ ኣልጀርስ ከይዱ፡ ክሳብ ርባዕ ዘየኮራኸር ልዑላዊ መሬት ሃርኩና፡ ንዓቃቢ ሰላም

ሰራዊት ባዕዲ ኣሕሊፉ ከረከብ፡ ብዓሰርተ ኣጸብዕቱ ክፍርም ተኸታቲሎም እዮም፤ ቀስ ብቐሰ፡ እቲ ዝተሓብአ ጉድ ኢሳያስን ጉጅልኡን እናተቐልዐ ከይዱ።

ኮምሽን ዶብ ቆይሙ፡ ብይን ምስ ሃቦ፡ ኣብ ኣፈጻጸማ ብመንገዲ ዘተ፡ ነባሪ ሰላም ህዝብታትና ብዘውሕስ ክውዳእ እናኸአለ፡ ን16 ዓመታት ኣይ-ሰላም ኣይኩናት፡ ህዝብታትና ተወሳኺ ኣደራፅ ክሸከሙ ተገደዱ፤ ዘይተኣደነ ግፍዕን ጭቆናን ወረደም፤ ግን ከኣ ስኖም ነኺሶም ሓሊፎም። ምኽንያቱ መርገጺ ኢሳያስ፡ "ውሳኔ ኮምሽን ዶብ ኣብ ባይታ ከይተመልከተ፡ ዘተ ዘይሕሰብ እዩ" ስለዝበለ እዩ። ኢሳያስ ነዚ ነቐጽ መርገጺ ዘዘ ምሓዙ፡ ከም እሙን ሃገራዊ፡ ኣብ ጉዳይ ልዑላውነት ሃገር ዘይደራር ገይሮም ይርድእዎ ስለዝነበሩ ኢዮ። እንተኾነ ግን፡ ስምምዕ ሰላም ሓምላ 2018 ዓ.ም. ዝተሓብኡ ሓቅታት፡ ጎርጎሩ ዘቃልዐ ኮነ።

ርእሰ-ፋሽስት ኢሳያስ ኣብ ቃሉ ኣይጸንዐን፤ ብርግጽ ድማ፡ ካብ ወጋሕትኡ ጉዳይ ዶብ ኣጀንድኡ ኣይነበረን። መንግስቲ ኢህወደግ፡ ዶብ ብዘይ ቅድመ-ኩነት ክትግበር'ኳ እንተኣወጀ፡ ከም ዓብይ ቁም-ነገር ኣይረኣዮን። እኳ ደኣስ፡ ቅድሚ ምምልካት ዶብ፡ ውሽጣዊ ምርግጋእ ኢትዮጵያ ብቐዳምነት ከምዝርእዮ ኣግሂዱ። ኩሎም ምስ ሰበ ስልጣናት ፌደራልን ክልላትን ከምኡውን ምስ ሓይልታት ትምክሕቲ ኢትዮጵያ፡ ብቐሎ ይኹን ብሕብ-እ ዘካይዶም ርክባትን ዝተፈራረሞም ስምምዓትን፡ ከም ምስጢር ሓዘም። ድሕሪ ስምምዕ ሰላም፡ መጻኢ ዕድል ሃገሮም ናብይ ገጹ ከብል እዩ ዝብል፡ ንህዝብታትና ፈጸሙ ብሩህ ክኾነሎም ኣይከኣሉን። እኳ ደኣ፡ ብመደረታቱ፡ ልዑላውነትን ናጽነትን ሃገሮም ከቢድ ሓዲጋ ዮንጸላልዎ ምህላወ ተገንዘቡ።

ኤርትራ፡ ናጽነታ ንምርግጋጽ ይኹን፡ ደባታ ንምውሓስ ከቢድ ኩሉ መዳያዊ መስዋእቲ ዝተኸፍላ ልዑላዊት ሃገር ክነሳ፡ ንመንግስቲ ኢትዮጵያ ከመርሕ ንዝተመረጸ ቀዳማይ ምኒስቴር ዶር/ ኣብይ ኣሕመድ፡ ኣብ ማእከል ኣዳራሽ፡ **"ኣነ ቃል ዓለም ኣይፈቱን፤ ንስኻ ክትመርሓና ሓላፍነት ሂበኻ ኣሎኹ"** ክብሎ እንከሎ ኩሉ ሰሚዑዎ እዩ። እዚ መደረዚ ምስቶም ክልላት ብምስጢር ዝተፈራረሞም ስምምዓትን፡ ብሰበ ስልጣናት ኢትዮጵያ ዝተቐልጡ መደረታትን ተደማሚሩ፡ ኣብ ልዕሊ ናጽነትን ልዑላውነትን ሃገርና ርኣይ ሓዲጋ ከንጸላሉ ከምዝጀመረ፡ ነቶም ካብ ወጋሕትኡ ኣብ ልዕሊ ዘርዓትዘዘ እምነት ዘይነበሮም ወገናት ጥራሕ ዘይኮነ፡ ንኣባላት "ህግደፍውን" ከም ጸሓይ ቀትሪ ኩልዕ ኢሉ ተራእዮም። እቲ ኩሉ ብውሽጢም ዝፈልጡዎ ገበናቱ ሓቢኡም፡ **"ንሕና ንሱ፡ ንሱ ንሕና"** ዝበሉዎ "ፍሉይ" መራሕ፡ ነታ ዝፈትወዋ ሃገሮም ኣሕሊፉ ክሸግ ውዲት ይሰርሕ ምህላወ በርሃሎም። እቲ ኹሉ፡ ምእንቲ ምውሓስ ናጽነትን ልዑላውነትን ሃገር ክብሉ፡ ዕሸሽ ኢሎም ክሓልፉዎን ክከላኸሉን ዝጸንሑ ገበናት እዚ ስርዓት'ዚ፡ ንብላሽ ምንገሩ ተሰወጦም።

ኣብ ከምዚ ዝመሰለ ወሳንን ተኣፋፍን እዋን፡ ዘየማትእ ተባዕ መርገጺ ምውሳድ፡ ካብ ሓቀኛ ሃገራውያን ትጽቢት ዝግበር እዩ። ንሃገሩ ልዕሊ ሂወቱን ውልቀ ክብረቱን ዝርኢ ኣባል "ህግደፍን"፡ ንሃገሩ ትሕቲ ሂወቱን ውልቃዊ ረብሕኡን ዝርኢ ኣባል "ህግደፍን" ዝተፈለለዩላ ወሳኒት እዋን ኮይና። እቶም ኣዘዮም ተባዓት ዝኾኑ ሃገራውያን ኣባላት ህግደፍ፡ ጊዜ ከይወሰዱ፡ ኣብ ቅርጻት ደው ኢሎም፡ ይኣክል ዝብል ሃገራዊ ጭርሖ ኣቃልሉ። ልዕሊ ልዑላውነትን ናጽነትን ሃገሮም፡ ውልቃዊ ረብሕኡም ዘቐድሙ፡ ኣፍቀርቲ ንዋይ ዝኾኑ ዉሑዳት ኣባላት "ህግደፍ" ድማ፡ እነሆ ሎሚውን ብዓይነ ስሙት፡ ተሓቢኦም ክነብሉን፡ ብልሕቱት ድምጺ፡ ንርእስ ፋሽስት ኢሳያስ ክከላኸሉን ንርእዮም ኣሎና። እዞም ልዕሊ ሃገር፡ ውልቃዊ ረብሕኡም ዝግጠም ወይጦታት ኢሳያስ፡ ኣብ ማእከል ደለይቲ ለውጢ ተጸፍዮም ይኣክል እናበሉ፡ ንደለይቲ ለውጢ ክሰልጡን፡ ንተቐላሰቲ ብብሄር፡ ሃይማኖትን ኣውራጃን ክገማምዑ ተዋፊሮም ምህላዎም፡ ኣብ ናይ ይኣክል ምንቅስቃስ ዝንጸባረቐ ዘሎ፡ ድሑር ኣረኣእይታት ከም ኣብነት ምጥቃስ ይከኣል። እዚ ድማ፡ ክሳብ ዕለተ ዕርብቶም ዘይሓድጉዎ ዘይሓዊ ሕማም እዩ።

ዘሎናዮ እዋን ወሳኒ እዩ። ህዝብታትና ካብ ናይ ልዕሊ 27 ዓመታት ፋሽስታዊ ስርዓተ ምሕደራ ኢሳያስ፡ ዝኣክል ዝተርፍ ተሞኩሮ ኣዋህሊሎም ኣሎዉ። ድሕሪ ደጊም፡ ብርኪ ናይዚ ርእስ ፋሽስት'ዚ እናተሳለሙ፡ ብዘይ ሃገራዊ ቅዋም፡ ብሓደ ዕሉልን ጨካንን ውልቀ ገዛኢ ዝማሓደሩሉ ሞራል ዩብሎምን። ምስ ሕቶ ልዑላውነትን ናጽነትን ሃገሮም ብዝተታሓተዘ ምስ ርእስ ፋሽስት ኢሳያስ ተተኣሳስሮም ዝነበረት ቀጣን ገመድ፡ ዳግም ከምዘይትልቆም፡ ተበቲኻ እያ። ንባዕሉ እዚ ውልቀ መላኺ'ዚውን፡ ንህዝብታት ኤርትራ ቀሺኹ ዕድመ ስልጣኑ ከናውሕ ዘብቅዎ እዉጅ ይቐጸታ ክቐርብ ይኹን፡ ፖሎቲካዊ ጽገና ክገብር ትብዓት ከምዘይብሉ፡ ኣብ መበል 28 ዓመት ጽንብል ናጽነት ኤርትራ ግንቦት 24 ኣብ ዘቐረቦ መግለጺ፡ ሕርሕራይ ገይሩ ተረጋጊዱ እዩ። ድሕሪ ደጊም፡ ዕምሪ ስልጣን ኢሳያስን ጉጅልኡን ሓጺር ምዃኑ ዘጠራጥር ኣይኮነን። ስለዚ ኣብ ወሳኒ ናይ ቃልሲ መድረኽ ንርከብ። ጊዜ ከይሃብና ክንምልሶ ዘሎና ወሳኒ ሕቶ ግን፡ ኣብ ቅድሜና ተገቲሩ ጸኒሑን ኣሎን።

ህዝብታትና፡ ኣብ ውሽጥን ወጻእን፡ ከም ኩነታቶም፡ 'ይኣክል' ይብሉ ኣሎዉ። ብግዳማዊ ኣጀንዳ ምድንጋር ተሰጊሩ፡ ናብ ውሽጣዊ ሃገራዊ ኩነታቶም ዓይናም ተኺሎም እዮም 'ይኣክል' ዝብሉ ዘለዉ። ናይ ልዕሊ 28 ዓመታት፡ ጭቆና፣ ዓመጽ፣ ግህሰት ሰብኣዊ መሰል፣ ብዘይ ሃገራዊ ቅዋም፡ ህዝቢ ቆጽጲ ከዮንበረልካ ስልጣን ብሓቲካ ምግዛእ 'ይኣክል' ይብሉ ኣለዉ። ጉዳይ ዶብ መቐመሪ እናተጠቐምካ፡ ህዝቢ ናይ ምድህላልን ምቕሻሻን ኣጀንዳ ቦታ ዩብሉን፤ ዶብ ብውሳኔ ኮምሽን ዶብ ብህጹጽ ይመልከት! ጉዳይ ዶብ ብሰላማውን ሕጋውን ኣገባብ'ምበር፡ ብኣፈ-ሙዝ ብረት እናወጣወጥካ ዝፍታሕ ኣይኮነን፤ ብደምን ኣዕጽምትን ኤርትራውያን ምልጋጽ ዩብቅዕ! ኤርትራዊ መንእሰይ ተማሂሩን ተማራሚሩን፡ ሃገሩ ብጎደና ምዕባለ ክትሕምብብ፡ ሞቶር ኮይኑ ክገልግል ዘለዎ፡ ቀላሲ መጻኢ ብሩህ ተስፋ ሃገር'ምበር፡ ብሽም ሃገራዊ ኣገልግሎት፡ ኣብ ድፋዓት፡ ጊላ ላዕለዎት መኮነናት ሰራዊት ክኸውን ዩብሉን፤ ኩሉ ነገር ብሃገራዊ ቅዋም ተገዚኡ ክትግበር ኣሎዎ ይብሉ

አሎው። እዚ ድማ፡ ካብ ማንም እዋን ንላዕሊ መሰረታዊ ለውጢ ዝጠልብ ወድዓዊ ኩነታት ተማሊኡ ምህላዉ የመልከት። ዝተረፈ ዓብይ ሕቶ ግን አሎ። ክሳብ ሎሚ ብብቕዓት ዘይመለስናዮ ሕቶ እዩ፤ ርእስ ፋሽስት ኢሳይያስ፡ ካብ ወጋሕትኡ ጀሚሩ ዝተጸረረ፡ ሎሚ ድማ ኣብ ደንደስ መቓብር ኮይኑ፡ ብቕዕ ምላሽ ከይረከብ ናይ ሞትን ሕዩትን ቃልሲ ዘካይደሉ ዘሎ፡ ናይ ብቕዕን ዝተወሃሃደን መሪሕ ፖሎቲካዊ ሓይሊ ሕቶ እዩ።

ደጋጊምና ብዛዕባ ኣድላይነት ብቕዕን ዝተወሃሃደን መሪሕ ውድብ ክነልዕል እንከሎና፡ መሊእና ከዩብራህናዮ ንሰግሮ መዳይ ይህሉ ይኸውን እዩ። ኣብ'ዚ እዋንዚ ብዛዕባ ብቕዕ መሪሕ ፖሎቲካዊ ሓይሊ ክነልዕል እንከሎና፡ ዓቕምታት ህዝብታትናን ፖሎቲካዊ ሓይልታትን ኣወሃሂዱ፡ ብሓደ ኣንፈት፡ ብቕዳምነት ነዚ ገባቲ ስርዓት'ዚ፡ ኣብ ምውጋድ ዝመርሕ፡ መሰጋገሪ እዋን ንምጅማር ዘብቕዕ ጥጡሕ ኩነታት ዝምድምድ መሪሕ ፖሎቲካዊ ሓይሊ ማለትና ምዃኑ ንጹር ክኸውን ኣሎዎ። ብዛዕባ መሪሕ ውድብ ክነልዕል እንከሎና፡ ብዛዕባ ኣብ ድሕሪ ውድቀት ናይ'ዚ ስርዓት'ዚ፡ ዝተሓዘ ፖሎቲካዊ ስልጣን ዝመርሕ ውድብ ንዛረብ የሎናን። ድሕሪ ውድቀት ገባቲ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ብመሰጋገሪ መድረኽ ሓሊፉ ዝተከል ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ፡ ብዲሞክራሲያዊ መንገዲ ተወዳዲሩ፡ ብናይ ህዝብታትና ኣብዝሓ ድምጺ ዝመረጸ ጥራሕ ይኸውን። ኣብ እዋን ጸረ ገባቲ ስርዓት ኢሳይያስ ቃልሲ ስለዝመርሐ፡ ብህዝብታትና ከይተመረጸ ፖሎቲካዊ ስልጣን ሃገር ዝጭብጠሉ ኩነታት ፈጸሙ ከህሉ ከምዘይክእል እንኣምነሉ እዩ። ስለዚ ድማ፡ ሎሚ ብዛዕባ ብቕዕን ዝተወሃሃደን መሪሕ ፖሎቲካዊ ሓይሊ ክነልዕል እንከሎና፡ ዓቕምታት ደለይቲ ለውጢ ተወሃሂዱ፡ ቕልጽሙ ኣብ ልዕሊ'ዚ ፋሽስታዊ ስርዓት'ዚ፡ ብዘተኣማምን ዘዕርፈሉ ኩነታት ዝፈጥር ማለትና ምዃኑ ንጹር ክኸውን ይግባእ።

እዚ ሕቶ'ዚ ኣዝዩ ኣገዳስን እዋናውን ሕቶ ምዃኑ ካብ ማንም ደላዩ ለውጢ ዝተሰወረ ኣይኮነን። ኣብ'ዞም ዝሓለፍናዮም 27 ዓመታት፡ ነዚ ንምምላስ ዝተፈላለዩ ጸዕርታት ከምዝተኸየዱ ዘይርሳዕ እዩ፡ እንተኾነ ግን፡ ብሓደ ወገን፡ ናይ ላዕለዎት መሪሕቲ ውድባት፡ ኣብ ፖሎቲካዊ ስልጣን ዝጸንሐ፡ ሎሚ'ውን መሊኡ ዘይተቐረፈ ዝተዛብዐ ኣረኣእዩ ዕንቅፋት ኮይኑ ጸኒሑ እዩ። በቲ ካልእ ወገን ድማ፡ ርእስ ፋሽስት ኢሳይያስን ወይጦታቱን፡ ብግዳምን ብውሽጥን፡ ንፖሎቲካዊ ሓይልታት ሃገርና፡ ሕቶ ብቕዕ መሪሕ ውድብ ከይምልሱ ዝፈጠሩዎ ዕንቅፋት፡ ብቐሊሉ ምብዳህ ከይተኸእል ስለዝጸንሐ እዩ። ኣብ'ዚ ዘሎናዮ እዋን ድማ፡ ሕቶ ብቕዕ መሪሕ ፖሎቲካዊ ሓይሊ፡ ብነባራት ፖሎቲካዊ መሪሕቲ ጥራሕ ከምለስ ይከኣልዩ ኢልካ ምሕሳብ የዋህነት እዩ። ምክንያቱ ዘለናዮ ክውንነት ባዕሉ ምስክር እዩ። ግን ከኣ፡ ኣብ ባይታ ዝጸንሑን ሎሚ'ውን ዘለዉን ብምዃናም፡ ሰጊርካዮም ምሕላፍ ከምዘይከእል ምንዛብ የድለ።

ኣብ'ዚ ህዝብታትና፡ ብሰፊሑ ኣብ ናይ ይኣክል ምንቅስቃስ ተሳቲፎም ዝቃለሱሉ ዘለዉ እዋን፡ እቲ ፈጸሙ መተካእታ ዘይበሉ ናይ መሪሕ ፖሎቲካዊ ሓይሊ ሕቶ ንምምላስ፡ ብሓደ ወገን ነባራትን ሓደስትን ፖሎቲካዊ ውድባት፡ በቲ ካልእ ወገን ድማ፡ ደላዩ ለውጢ ህዝብና፡ በብኸባቢኡ ዘቐምም ዘሎ ኣተሓባበርቲ ኮሚቴታት፡ ኣብ ሓባራዊ መድረኽ ኮፍ ኢሎም፡ ዕቱብን ሓላፍነታውን ዘተ ከካይዱን፡ ኣብ ኣድላይነትን ከመይነትን ምቕም ዝተወሃሃደ መሪሕ ፖሎቲካዊ ሓይሊ ደለይቲ ለውጢ፡ ናይ ሓባር መረዳእታ ምብጻሕን ቕልጡፍ ስጉምቲ ምውሳድን የድሊ ንብል። እቲ ዝቐውም መሪሕ ፖሎቲካዊ ሓይሊ፡ ኣብ ክሊቶም ሓባራዊ እዋናዊ ዕላማታት ኮይኑ፡ ብብቕዓትን ብተወፋይነት ዝመርሑ፡ ብዙሕነታዊ ተዋጽኦ ህዝብታትና ኣብ ጸብጻብ ዘእተወ ክኸውን ይህልዎ ኢልና ንኣምን።

ሕቶ ብቕዕን ዝተወሃሃደን መሪሕ ፖሎቲካዊ ሓይሊ ደለይቲ ለውጢ ምቕም፡ ንገባቲ ስርዓት ኢሳይያስ ብዘተኣማምን ንምውጋድ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ መሰጋገሪ መድረኽ፡ ሰላማውን ዲሞክራሲያውን ብዝኾነ ኣገባብ ተዛዚሙ፡ ናብ ቅዋማዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ዝሰጋገረሉ ጥጡሕ ባይታ ኣብ ምምድማድ፡ ወሳኒ መሳርሒ እዩ ኢልና ንኣምን። ነዚ ብቕዕ መሳርሒ'ዚ ንምውናን ድማ፡ ኩሎም ድሑራት ብሄራዊ፣ ሃይማኖታውን ኣውራጃውን ስምዒታት፡ ብልዙብን ዲሞክራሲያውን ኣገባብ ብምእላይ፡ ምስጋር ከድሊ እዩ። ነዞም ድሑራት ስምዒታት ንምእራምን ንምስዓርን እንካይዶ ቃልሲ ድማ፡ ካብ ጉድለት ንቕሓትን ተሞኩሮን፡ በዚ ድሕረት'ዚ ዝተበከሉ ወጹዓት ወገናትናን፡ ኣብ'ዚ ድሕረት'ዚ ተሓቢእም፡ ጉዕዞ ቃልስና ኮነ ኢሎም ንምብርዓን ዝሞፈሩ ወይጦታት ኢሳይያስን፡ ብጸቢብ መንፈት ቃልሲ ክንፈላሊ ይግባእ። እዚ ድማ፡ ኣብ ሰፊሕን ዲሞክራሲያውን መድረኽ ብዝካየድ ሰላማዊ ፖሎቲካዊ ቃልሲ ኣቢሉ ምዃኑ ምግንዛብ የድለ። ውድብና ሰውራዊ ዲሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ(ሰደግኤ) ኣብ ክሊ ኤርትራዊ ሃገራዊ ግንባር(ኤሃግ) ተጠርኒፉ፡ ዲሞክራሲያዊ ተጋድሎና ንዐተታት ዓመታት ከሳቐየሉ ዝጸንሐ፡ ብኩራት ብቕዕ መሪሕ ፖሎቲካዊ ሓይሊ ንምምላስ፡ ምስ ኩሎም ፖሎቲካዊ ሓይልታትን፡ ኣብ ክሊ ጭርሖ 'ይኣክል' ዓሲሎም ዝቃለሱ ዘለዉ ደለይቲ ለውጢ ህዝብታትናን ተሰሊፉ፡ እጃሙ ከበርክት ከም ወትሩ ድሉው እዩ።

ቤት-ጽሕፈት ዜናን ባህልን፡
ሰውራዊ ዲሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ(ሰደግኤ)
01 ሰኔ 2019 ዓ.ም.